Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА
У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 12

Засновано у 2015 році

Рівне – 2020

УДК 37 : 005.591.6
І - 66
ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 12. / упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2020. – 299 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Грицай Наталя Богданівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Члени редколегії:

Остапчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Кобилянський О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Вінницького національного технічного університету;

Мельничук І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базюр Б.), доктор габілітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Ігнатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Савчук Б. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітніх технологій ім. Б. Ступарика Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»;

Ящук І. П. , доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Вихрущ А. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Тернопільського національного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри природничо-математичної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української та іноземної лінгвістики, проректор з науково-педагогічної роботи Луцького національного технічного університету;

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Побірченко Н. С., доктор педагогічних наук, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Леґніци (Республіка Польща);

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Шадюк (Падалка) О. І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Zdzislaw SirojC (Здзіслав Сіройц), доктор габілітований соціальних наук в галузі педагогіки, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Jolanta Skubisz (Йоланта Скубіш), доктор соціальних наук в галузі педагогіки, викладач кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. Збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних **Index Copernicus International**: https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435

Упорядники: **проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 9 від 29 жовтня 2020 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

ЗМІСТ

Чижевський Б. Педагогічний Прометей!..... 6
Jolanta Skubisz. Wirtualny wymiar dydaktyki w szkole wyższej…….. 18
Петренко О. Питання сімейного виховання в контексті філософсько-педагогічної спадщини Німеччини (середина XVIII – початок XXI століття)…….. 27
Inna Yashchuk. The ways of renovating the ethnic history of the modern state: the activities of the proskuriv polish pedagogical technical school…… 41
Козак Л. Характеристика сучасних форм організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти…….. 49
Потапчук Т. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього педагога початкових класів до використання здоров'язбережувальних технологій…… 58
Руденко В., Руденко Н. Методика розробки наукової проблеми в педагогічних дослідженнях…….. 66
Баліка Л., Ярута Н. Формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку на основі педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського: з досвіду роботи……. 75
Бісовецька Л., Верхова І. Метод проєктів як засіб формування здорового способу життя…….. 85
Бричок С., Шалівська Ю. Діагностика як основа психолого-педагогічного супроводу дітей із обмеженими можливостями здоров'я. 93
Iryna Budz. Prospects of the use of Great Britain's experience in the educational system of gifted schoolchildren in Ukraine…….. 104
Волошина О. Інтерактивна компетентність сучасного вчителя як запорука ефективності освітнього процесу……. 111
Глінчук Ю. Педагогічні умови формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей…… 118
Гринькова Н. До проблеми духовно-морального виховання студентів педагогічних закладів вищої освіти…… 125
Гудовсек О. Сучасні підходи до естетичного виховання молодших школярів засобами етнопедагогіки……. 132
Дмітренко Н. Експериментальна перевірка ефективності методики автономного навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики……. 138
Козир М., Мелащенко А. Педагогічні умови використання казок В. О. Сухомлинського як засобу формування морально-етичних понять у старших дошкільників…….. 146
Короткова Л. Чинники професійної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг в умовах освітньо-виробничого кластера…… 161
Кошелева Н. Формування методичної компетентності майбутніх викладачів психології засобами дидактичного проєктування……. 168
Міхно О. Спадщина Василя Сухомлинського в інтернет-просторі: онлайн-проєкти Педагогічного музею України та ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського…… 175
Олійник Н. Формування професійної компетентності студентів-аграріїв…… 183

Проценко І. Формування толерантності у студентів закладів вищої освіти як педагогічна проблема……. 192
Руденко Н., Козлюк О. Особливості формування емпатії у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку…… 200
Слуцький Я. Особливості лінгвістичної підготовки іноземних студентів в університеті Алабами (США)……. 207
Сорочинська Т. Творча спадщина В. О. Сухомлинського в системі професійної підготовки вчителя…….. 214
Стельмашук Ж. Чинники розвитку емоційного інтелекту у майбутніх учителів початкової школи…….. 220
Степанова О. Формування комунікативної компетенції в майбутніх логопедів у процесі вивчення дисципліни «Риторика та культура мовлення»…….. 227
Ціпан Т. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді…… 235
Шадюк О. Готовність майбутніх вихователів до роботи з дітьми раннього віку……. 242
Щербакова К. Використання захисної функції гри в освітньому процесі закладів дошкільної освіти……. 250
Білохвощенко С., Кальчук М., Махиня С., Прус Г., Борисполець О., Ярмак О. Нова українська школа крізь призму ідей Василя Сухомлинського: «У кожної школи має бути своє неповторне обличчя» …… 259
Кощук В. Формування іншомовної професійної комунікативної компетенції у студентів автотранспортного фахового коледжу у процесі вивчення англійської мови……. 269
Подуфалов А. Розумове виховання молодших школярів під час занять конструкторською діяльністю…… 276
Чепурка О. Сутність поняття «професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації» в контексті сучасної освітньої парадигми…….. 285

УДК 378.1
DOI: 10.35619/iiu.v1i12.284

Глінчук Юлія
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
загальнотехнічних дисциплін, технологій та цивільної безпеки
Рівненського державного гуманітарного університету,
м.Рівне, Україна
ORCID: 0000-0003-3328-5594
e-mail: yuliyaglinchuk@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ ПРАЦЕОХОРОННОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. У статті зосереджено увагу на проблемі втрати здоров'я учнів та вчителів під дією негативних чинників освітнього середовища. Наголошується на стратегічному значенні вирішення означеної проблеми. Зазначається, що ця проблема пов'язана із недоліками формування фахової працеохоронної компетентності майбутніх учителів (як компетентності зі збереження життя, здоров'я та працездатності суб'єктів освітнього процесу) у системі вищої педагогічної освіти, що, зокрема, зумовлено недослідженістю педагогічних умов формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей.

На основі власного досвіду викладання «Охорони праці в галузі» для майбутніх учителів та звернення до поглядів педагогів обґрунтовуються педагогічні умови формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей.

Перша педагогічна умова формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей – професійна зорієнтованість змісту навчання з «Охорони праці в галузі»; друга – формування ціннісного ставлення до фахової працеохоронної діяльності; третя – активне застосування інноваційних навчальних технологій.

Ключові слова: студенти педагогічних спеціальностей, фахова працеохоронна компетентність, формування, педагогічні умови.

Постановка проблеми. Стрімка втрата здоров'я учнями та вчителями внаслідок дії негативних чинників шкільного загальноосвітнього середовища (Міністерство охорони здоров'я, 2017; Зоріна, 2013; Глінчук, 2014) актуалізує проблему формування фахової працеохоронної компетентності майбутніх учителів як компетентності зі збереження життя, здоров'я та працездатності суб'єктів освітнього процесу. Водночас, варто відзначити, що між здоров'ям учнів та здоров'ям вчителів існує прямо пропорційна залежність.

Вирішення означеної проблеми має стратегічне значення, оскільки майбутнє нації визначається здоров'ям підростаючого покоління.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Аналіз наукових та методичних джерел засвідчує посилення останнім часом інтересу науковців та практиків до питань підготовки студентів педагогічних спеціальностей до збереження життя, здоров'я та працездатності суб'єктів освітнього процесу.

© Глінчук Ю., 2020

Питання підготовки майбутніх учителів до збереження здоров'я школярів висвітлюють, зокрема О. Адєєва, Л. Андрющенко, В. Бабич, С. Барашкін, О. Бельорін-Еррера, С. Божедомова, О. Бондаренко, В. Білик, Н. Денисенко, Б. Долинський, О. Дорошенко, П. Джуринський, В. Дручик, В. Єлізаров, Т. Осадченко, О. Ландо, В. Лобачов, І. Патрушева, І. Пічугіна, М. Сентизова, Г. Сулкарнаєва, Н. Тимошенко, О. Філіп'єва та ін.

Питання підготовки майбутніх учителів до збереження професійного здоров'я та довголіття досліджують Л. Андрющенко, Т. Антонова, О. Багнетова, О. Бондаренко, Р. Бікмухаметов, Н. Гончарова, О. Дорошенко, О. Єлізаров, Л. Ковальчук, Є. Кучерган, В. Магін, Г. Мешко, Н. Малярчук, А. Осницький та ін.

Перші спроби професійного спрямування та інноваційного оновлення працеохоронної підготовки студентів педагогічних спеціальностей здійснили Р. Білик, О. Бондаренко, С. Боровськая, О. Кобилянський, В. Комаров, Г. Корж, В. Кошкін, Г. Кривошеєва, В. Рацслав, О. Тимощук та ін.

Однак, станом на сьогодні, проблема формування фахової працеохоронної компетентності майбутніх учителів як самостійна не досліджувалась. Зокрема, нерозкритими є педагогічні умови формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей.

Мета статті – обґрунтувати педагогічні умови формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обґрунтування педагогічних умов формування фахової працеохоронної компетентності студентів педагогічних спеціальностей базується на основі власного досвіду викладання «Охорони праці в галузі» для майбутніх учителів та зверненні до відповідних поглядів педагогів.

До *першої педагогічної умови* формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей ми відносимо професійну зорієнтованість змісту навчання з «Охорони праці в галузі», оскільки було встановлено, що масово має місце невідповідність змісту працеохоронного навчання майбутніх учителів специфіці професійної діяльності, зокрема внаслідок автоматичного перенесення змісту навчання із аналогічного курсу для непедагогічних спеціальностей (Глінчук, 2019).

Про те, що саме зміст освіти є системотворчим компонентом навчального процесу, базисом освіченості і культури всього населення, стверджує і О. Савченко (Савченко, 2001).

В. Єфімова вважає, що у вирішенні проблеми здоров'язбереження школярів фундаментальна роль належить змісту навчання студентів педагогічних спеціальностей (Єфімова, 2010).

В. Білик довела, що однією з умов формування готовності майбутніх учителів до здоров'яформувальної діяльності є конкретизація змісту професійної підготовки з урахуванням специфіки такої діяльності (Білик, 2016).

Розглядаючи принципи удосконалення навчального процесу у ЗВО щодо педагогічного забезпечення підготовки майбутніх учителів до здоров'язберігаючої діяльності, М. Сентизова одним із них називає чітко виражену професійну спрямованість (Сентизова, 2008).

На необхідності професійної спрямованості змісту навчання здобувачів освіти наголошують Ю. Бойчук, В. Краєвський, І. Лернер, О. Мельник, М. Садовий, А. Хуторськой та ін.

До *другої педагогічної умови* формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей ми відносимо формування ціннісного ставлення до фахової працеохоронної діяльності. Таку умову ми виділяємо внаслідок того, що, не дивлячись на гостру актуальність як у гуманістичному, так і у прагматичному контексті, цінність людського життя, здоров'я та працездатності на цей період часу задекларована переважно в документах, а в дійсності загальноосвітнє шкільне середовище здійснює шкодочинний вплив на суб'єктів навчально-виховного процесу. Зокрема, стан збереження життя, здоров'я та працездатності учнів та вчителів не входить до критеріїв оцінювання ефективності навчально-виховного процесу. Тобто, сучасні освітні умови не сприяють ставленню вчителів до здоров'я як до визначальної цінності (Глінчук, 2014).

Такий стан речей є надзвичайно несприятливим у контексті здоров'язбереження, оскільки, як стверджує Н. Шемигон, саме мотив є чинником, який перетворює спрямування особистості в активну діяльність, дає можливість суб'єкту діяльності зіставляти конкретні ситуації із системою цінностей, якими він керується в поведінці. Звідси постає головне завдання – забезпечити під час навчання формування мотивів, які дозволяють особистості не тільки реалізовувати провідні цінності, але й активно включатися у процес засвоєння знань (Шемигон, 2012).

А. Каданер підкреслює, що система ціннісних ставлень особистості детермінує її поведінку протягом усього життєвого шляху (Каданер, 2016).

О. Жулінська слушно зауважує, що особливістю сучасного навчання студентів у вищих навчальних закладах є та обставина, що вузівське ліберальне і творче середовище створює необхідні умови для їх особистісного зростання і формування вищого, автономного рівня системи ціннісних орієнтацій. У студентському віці, вважає дослідниця, найбільш активно відбувається засвоєння, прийняття (неприйняття) цінностей. Студентська молодь психологічно готова і мотиваційно прагне до переоцінки і прийняття нових цінностей (Жулінська, 2011).

Фундаментальну роль ціннісних орієнтацій як першооснови діяльності доводять Б. Ананьєв, І. Бех, А. Богуш, Б. Додонов, І. Зязюн, А. Ільїн, А. Леонтьєв та ін.

До *третьої педагогічної умови* формування фахової працеохоронної компетентності студентів педагогічних спеціальностей ми відносимо активне застосування інноваційних навчальних технологій, оскільки сьогодні, масово спостерігається неефективність методичної системи формування працеохоронної компетентності майбутніх учителів, зумовлена відсутністю або неповним використанням потенціалу новітніх технологій, ефективність яких нині є загальновизнаною (Глінчук, 2020).

Ця проблема неабияк актуалізується у зв'язку зі зменшенням аудиторного навантаження, переходом від знаннєвої до компетентнісної парадигми, орієнтацією вітчизняної системи освіти на європейський простір, активним впровадженням дистанційного навчання в умовах світової пандемії коронавірусу.

О. Харченко проблему застосування інноваційних технологій у процесі підготовки майбутніх педагогів називає однією з найбільш актуальних у системі сучасної професійної підготовки фахівців (Харченко, 2011).

А. Цина вважає, що розвиток сучасної освіти може здійснюватися лише як інноваційний процес шляхом використання нових педагогічних ідей і технологій, які є більш ефективними для сучасних освітніх галузей і заміною застарілих та неефективних педагогічних засобів новими (Цина, 2016).

Л. Бандура переконана, що інноваційні технології навчання у ЗВО не лише активізують і мотивують студентів до навчання, а ще й неодмінно стануть у нагоді в майбутній роботі (Бандура, 2020).

Необхідність широкого впровадження інноваційних технологій у сучасну систему освіти доводять В. Гузєєв, І. Дичківська, В. Завгязинський, І. Лернер, П. Підкасистий, І. Підласий, Л. Пєтухова, Г. Селевко, М. Скаткін та ін.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, ми переконані, що педагогічними умовами формування фахової працеохоронної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей є професійна зорієнтованість змісту навчання з «Охорони праці в галузі», формування ціннісного ставлення до фахової працеохоронної діяльності та активне застосування інноваційних навчальних технологій.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у експериментальній перевірці ефективності означених педагогічних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Міністерство охорони здоров'я (2017). *Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідеміологічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2017 рік.* ДУ «УІСД МОЗ України». Київ. 516 с.

Зоріна, М. (2013). Професійне здоров'я вчителя як важлива складова його діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 33 (86). с. 175–179.

Глінчук, Ю. (2014). Негативні виробничі чинники сучасного загальноосвітнього шкільного середовища. *Нова педагогічна думка*. 4 (80). с. 92–95.

Глінчук, Ю. (2019). Стан та проблеми формування фахової працеохоронної компетентності в студентів педагогічних спеціальностей. *Нова педагогічна думка*. 1 (97). с. 13–16.

Савченко, О. (2001). Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. *Початкова школа*. 7. с.1–4.

Єфімова, В. (2010). Особливості здоров'язбережувальної діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу в сучасних умовах. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 11. с. 38–41.

Білик, В. (2016). *Формування готовності майбутніх учителів до здоров'яформувальної діяльності у початковій школі*. Кандидат педагогічних наук. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.

Сентизова, М. (2008). *Педагогическое обеспечение подготовки будущих учителей к здоровьесберегающей деятельности.* Кандидат педагогических наук. Якутский государственный университет имени М.К. Аммосова.

Шемигон, Н. (2012) Сутність мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності. *Проблеми інженерно–педагогічної освіти*. 36. с. 250-254.

Каданер, О. (2016). Формування ціннісного ставлення до професійної діяльності майбутніх учителів. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки : збірник наукових праць*. 1. с. 99–104.

Жулінська, О. (2011). Формування ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді в психолого-педагогічних умовах. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 32- 33. с. 293–298.

Глінчук Ю. (2020). Професійно-орієнтовані інноваційні педагогічні технології формування працеохоронної компетентності майбутніх учителів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 1(95). с. 59–69.

Харченко, О. (2011). Педагогічні умови ефективного застосування інноваційних технологій навчання у природничо-науковій підготовці майбутніх учителів. *Науковий вісник Донбасу*. 1 (13). URL: http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN13/11hoopmu.pdf. (дата останнього звернення 20 вересня 2020р.)

Цина, А.Ю. (2016). Концептуальні основи проектування інноваційних педагогічних технологій. *Наукові записки. Серія: педагогіка*. 2. с. 16–21.

Бандура, Л. (2020). Педагогічні умови використання інноваційних технологій в освітньому процесі ЗВО. *Молодь і ринок*. 1/180. с. 180-184.

REFERENCES

Ministerstvo okhorony zdorovia (2017). *Shchorichna dopovid pro stan zdorovia naselennia, sanitarno-epidemiolohichnu sytuatsiiu ta rezultaty diialnosti systemy okhorony zdorovia Ukrainy. 2017 rik [Annual report on the state of health of the population, sanitary and epidemiological situation and the results of the health care system of Ukraine. 2017]*. DU «UISD MOZ Ukrainy". Kyiv. 516 s. [in Ukrainian]

Zorina, M.O. (2013). Profesiine zdorovia vchytelia yak vazhlyva skladova yoho diialnosti [Occupational health of a teacher as an important component of his activity]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 33 (86). ss. 175–179.[in Ukrainian]

Hlinchuk, Yu. (2014). Nehatyvni vyrobnychi chynnyky suchasnoho zahalnoosvitnoho shkilnoho seredovyshcha [Negative production factors of the modern general school environment]. *Nova pedahohichna dumka*. 4 (80). ss. 92–95. [in Ukrainian]

Hlinchuk, Yu. (2019). Stan ta problemy formuvannia fakhovoi pratseokhoronnoi kompetentnosti v studentiv pedahohichnykh spetsialnostei [The state and problems of formation of professional labor competence in students of pedagogical specialties]. *Nova pedahohichna dumka*. 1 (97). ss. 13–16. [in Ukrainian]

Savchenko, O.Ia. (2001). Udoskonalennia profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [Improving the professional training of future primary school teachers]. *Pochatkova shkola*. 7. ss.1–4. [in Ukrainian]

Iefimova, V.M. (2010). Osoblyvosti zdoroviazberezhuvalnoi diialnosti vchytelia zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu v suchasnykh umovakh [Features of health-preserving activity of a teacher of a general educational institution in modern conditions]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*. 11. ss. 38–41. [In Ukrainian]

Bilyk, V.H. (2016). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do zdoroviaformuvalnoi diialnosti u pochatkovii shkoli [Formation of readiness of future teachers for health-forming activity in primary school]*. Kandydat pedahohichnykh

nauk. Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M.P. Drahomanova. [in Ukrainian]

Sentizova. M.I. (2008). *Pedagogicheskoye obespecheniye podgotovki budushchikh uchiteley k zdorovyesberegayushchey deyatelnosti [Pedagogical support for the preparation of future teachers for health-preserving activities]*. Kandidat pedagogicheskikh nauk. Yakutskiy gosudarstvennyy universitet imeni M.K. Ammosova. [in Russian]

Shemyhon, N.Iu. (2012) Sutnist motyvatsiino-tsinnisnoho stavlennia studentiv do maibutnoi profesiinoi diialnosti [The essence of motivational and value attitude of students to future professional activity]. *Problemy inzhenerno–pedahohichnoi osvity*. 36. ss. 250–254. [in Ukrainian]

Kadaner, O.V. (2016). Formuvannia tsinnisnoho stavlennia do profesiinoi diialnosti maibutnikh uchyteliv [Formation of a value attitude to the professional activity of future teachers]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky : zbirnyk naukovykh prats*. 1. ss. 99-104. [in Ukrainian]

Zhulinska, O.V. (2011). Formuvannia tsinnisnykh oriientatsii suchasnoi studentskoi molodi v psykholoho-pedahohichnykh umovakh [Formation of value orientations of modern student youth in psychological and pedagogical conditions]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*. 32- 33. ss. 293-298. [in Ukrainian]

Hlinchuk Yu. (2020). Profesiino-oriientovani innovatsiini pedahohichni tekhnolohii formuvannia pratseokhoronnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv [Professionally oriented innovative pedagogical technologies for the formation of labor protection competence of future teachers]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. 1(95). s. 59–69. [in Ukrainian]

Kharchenko, O.O. (2011). Pedahohichni umovy efektyvnoho zastosuvannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia u pryrodnycho-naukovii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv [Pedagogical conditions for the effective use of innovative learning technologies in science training of future teachers]. *Naukovyi visnyk Donbasu*. 1 (13). URL: http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN13/11hoopmu.pdf. [data ostannoho zvernennia 10 veresnia 2020] [in Ukrainian].

Tsyna, A.Iu. (2016). Kontseptualni osnovy proektuvannia innovatsiinykh pedahohichnykh tekhnolohii [Conceptual bases of designing of innovative pedagogical technologies]. *Naukovi zapysky. Seriia: pedahohika*. 2. s. 16–21. [in Ukrainian]

Bandura, L. (2020). Pedahohichni umovy vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v osvitnomu protsesi ZVO [Pedagogical conditions for the use of innovative technologies in the educational process of higher education]. *Molod i rynok*. 1/180. s. 180–184. [in Ukrainian]

PEDAGOGICAL CONDITIONS FORMATION OF PROFESSIONAL LABOR PROTECTION COMPETENCE STUDENTS OF PEDAGOGICAL SPECIALTIES

Yuliia Hlinchuk
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
General Technical Disciplines, Technologies and Public Safety,
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3328-5594
e-mail: yuliyaglinchuk@ukr.net

Abstract. Today, the negative factors of the educational environment are the cause of significant loss of health of students and teachers. Moreover, there is a direct relationship between the health of students and the health of teachers.

We believe that one of the main ways to solve this problem is to increase the effectiveness of the formation of professional labor protection competence of students of pedagogical specialties as a competence to preserve the life, health and efficiency of the subjects of the educational process. Solving this problem is of strategic importance, because the future of the nation is determined by the health of the younger generation.

The analysis of scientific and methodological sources shows the recent increase in the interest of scientists and practitioners in improving the preparation of students of pedagogical specialties to preserve the health of the subjects of the educational process. However, the problem of forming professional occupational competence of future teachers is insufficiently studied. In particular, the pedagogical conditions for the formation of professional occupational competence of students of pedagogical specialties are not described.

In this publication, based on their own experience of teaching “Labor protection in the field” for future teachers and appeal to the relevant views of teachers, the pedagogical conditions for the formation of professional occupational competence in students of pedagogical specialties are substantiated.

The first pedagogical condition of formation of professional labor protection competence of students of pedagogical specialties is professional orientation of the maintenance of training on “Labor protection in the field”; the second pedagogical condition is formation of the value relation to professional labor protection activity; the third pedagogical condition is active application of innovative educational technologies.

Key words: students of pedagogical specialties, professional labor protection competence, formation, pedagogical conditions.

Стаття надійшла до редакції 29.07.2020 р.

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 12

Упорядники:
проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М.

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 29.10.2020 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,7. Замовлення №204/1. Наклад 300

І – 66 **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 12. / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2020. – 299с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
VPM-ПОЛІГРАФ
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33027;
тел.: 0800 - 33 - 51 - 57